Yeşil Dağlı, Ü. / Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. II, (2012): 266-286

Çocukları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Velilerin Önem Verdikleri Kurum Özellikleri

Ümmühan Yeşil Dağlı[1]

Özet

Bu araştırma çocukları özel okullara bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden velilerin bu kurumu seçerken göz önünde bulundurdukları özelliklerin önem derecesini incelemiştir. Önem derecelerinde çocuğun cinsiyetinin, anne ve babanın eğitim düzeyinin ve çalışma saatlerinin, ailedeki çocuk sayısının ve çocukların doğum sırasının katkısı araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre velilerin en çok önem verdikleri kurum özelliği kurumun güvenilirliği olmuş, bunu kurumun temiz ve düzenli olması, bunu da eğitim imkânları ve faaliyetleri takip etmiştir. Velilerin en az önem verdiği alan ise kurumun ücreti olmuştur. Çalışan anneler için çalışmayan annelere göre kurum saatlerinin uygunluğu daha önemli olmuştur. Çalışmayan anneler grubunda, 7-18 saatleri arasında çalışan babaların bulunduğu ailelerin velileri diğer saatlerde çalışan babaların bulunduğu ailelerin velilerine göre eğitim materyallerine, öğretmenlerin öğrenim durumuna, kurumun fiziksel özelliklerine ve kurumun tavsiye edilmiş veya çalışanların tanıdık olmasına daha az önem verdikleri tespit edilmiştir. Çalışan anneler grubunda eğitim düzeyi liseden daha yüksek olan annelerin bulunduğu ailelerin velileri, eğitim düzeyi lise veya daha düşük olan annelerin bulunduğu ailelerin velilerine göre kurumun konumuna ve güvenilirliğine daha çok önem verdikleri bulunmuştur. Bir veya iki çocuğu olan veliler üç çocuğu olan velilere göre kurumun konumuna ve kurumun tavsiye edilmiş veya çalışanların tanıdık olmasına ve öğretmenin öğrenim durumuna daha çok, kurumun fiziksel şartlarına daha az önem verdikleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, Kurum seçimi, Veli görüşleri.

The Importance of Program Characteristics for Parents of Children Attending Early Childhood Programs

Abstract

This research examines the importance of some program characteristics for parents choosing the current kindergarten and pre-kindergarten programs for their children. It also investigates whether the degree of importance varied by child's gender,

[1] Yrd.Doç.Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü. uydagli@yildiz.edu.tr

educational levels and work hours of mothers and fathers, numbers of children families have and the birth order of the child. The findings show that the reliability is the most important characteristics of the program. This is followed by cleanness and order of the program and educational activities. Cost is the least important aspect of the program. Hours of the program is more important for working mothers group than it is for non-working mothers group. For the non-working mother group, educational materials, educational level of the teachers and physical condition of the program are less important if fathers' work hours are between 7:00 and 18:00 than if fathers' work hours fall in the hours other than 7:00-18:00. For the working mothers group, the location and reliability of the program was more important if mother's educational level is higher than high school. Location of the program and recommendation of the program by somebody they know or knowing the program staff are more important, and physical condition of the program is less important for the parents who had one or two children than for the parents who had three children.

Key Words: Early childhood education, Program choice, Parent opinions.

GİRİŞ

Okul öncesi yaştaki çocuklara hizmet veren kurumların en önemli iki fonksiyonundan birisi çalışan anne babanın çalışma saatleri esnasında çocuklarının bakımının yapılabileceği bir mekân olması, diğeri ise çocukların eğitimini ve gelişimini destekleyecek kurumlar olmasıdır (Adams ve Rohacek, 2002; Bromer ve Henly, 2004). Bu anlamda bazı aileler okul öncesi eğitim kurumlarını çalıştıkları saatlerde çocuklarını bırakabilecekleri bir yer olarak, bazı aileler çocuklarının eğitim almasını sağlayacak bir kurum olarak, bazı aileler ise her iki amaca da hizmet eden kurumlar olarak görürler.

Okul öncesi eğitim kurumlarının bu fonksiyonları Türk yasalarında da yerini almıştır. Özellikle çalışan annelerin çocuklarının bakımı ve eğitimine yönelik olarak belli sayıda kadın çalışanı bulunan kurumlarda çocukların bakım ve eğitimlerinin sağlanacağı düzenlemelere gidilmiştir (örn. T.C. Resmi Gazete, 1953, 1966, 1969, 1978). Okul öncesi eğitim "eğitim" basamağı olarak Cumhuriyet tarihinde 1961'den itibaren Milli Eğitim kanunlarında yerini almış (örn. T.C. Resmi Gazete, 1961, 1962, 1966, 1973), 2000'li yıllara ulaşıldığında ve daha sonrasında ise okul öncesi eğitimin amaçları, ilkeleri ve eğitim programları gibi konularda daha spesifik ve detaylı tanımlamalara gidilmiştir (örn. T.C. Resmi Gazete, 1992, 1996, 2002, 2004, 2006).

Anne ve babanın, özellikle de annenin çalışma durumu ve çalışma saatleri, ailenin geliri, çocuk bakımı için çevreden aldıkları destek, ailelerin eğitim düzeyi, evdeki çocuk sayısı gibi pek çok ailevi faktörler ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarını kullanış amaçlarını ve süresini etkiler. Uluslarası çalışmalara göre gelir düzeyi ve eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının resmi veya özel statüdeki çocuk bakım ve eğitim kurumlarına devam etme oranı bir akraba veya bakıcı tarafından bakılma oranından daha yüksektir (Capizzano ve Adams, 2004; Ehrle, Adams ve Tout, 2001; Planty vd., 2008). Tam saatli ve düzenli saatler arasında çalışan anneler resmi veya özel statüdeki çocuk bakım ve eğitim kurumlarını akraba veya bakıcıya göre daha çok tercih ederler (Bromer ve Henly, 2009; Han, 2004). Ülkemiz için her ne kadar bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılmamış olsa bile, çalışan anneler gelir düzeyi iyi olduğu takdirde hem çocuğun bakımını yapması hem de ev işlerinde yardımcı olması için eve bir bakıcı tutma yoluna gidebilmektedir. Çalışan annelerin bulduğu diğer bir çözüm yolu, varsa yakın akrabalardan (anneanne, babaanne gibi) çocuk bakımı konusunda yardım almaktır. Komşular ve diğer tanıdıklar da bazen bu konuda yararlanılan kaynaklar arasında yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, son yıllarda erken çocukluk yıllarının önemine dair bilincin arttığı ve okul öncesi eğitime toplum ve devlet bazında daha çok yer verildiği gözlenmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılmasına ve niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmalara paralel olarak 1992-1993 eğitim-öğretim yılında 4,405 olan anaokulları ve anasınıfları sayısı, 2004-2005 yılları arasında üç katına çıkmış ve 14,411'e ulaşmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı, [MEB] 2005). 2004-2005 yılında MEB, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHCEK) ve 657 sayılı kanuna göre açılan toplam 16,016 devlet ve özel ve okul öncesi eğitim kurumunda 434,771 çocuk eğitim ve bakım görmüştür. Yüzde 16'lik okullaşma oranını yansıtan bu rakam (Ural ve Ramazan, 2007) 2009 yılında %27'ye, 2012 yılında %31'e ulaşmıştır (MEB, 2012).

Diğer taraftan, aileler kendi şartları ve ihtiyaçları ile okul öncesi eğitim kurumunun çeşitli özellikleri (kurumun eve veya iş yerine yakınlığı, ücreti, hizmet verdiği saatler, eğitim programı gibi) arasında denge kurmaya çalışarak bir seçim yaparlar (Huston, Chang ve Gennetian, 2002; Vandenbroeck, De Visscher, Van Nuffel ve Ferla, 2008; Yesil Dagli, 2011). Yesil-Dagli Amerika'da yaşayan İspanyol popülasyon ile yaptığı araştırmasında hem çalışan hem de çalışmayan anneler için kurumun güvenilirliğinin en önemli özellik

olduğunu, çalışmayan annelerin çalışan annelere göre güvenilirliğe daha çok önem verdiklerini bulmuştur. Güvenilirliği, kurumdaki eğitim-öğretim faaliyetleri takip etmiştir. Ücret ise en az önem verilen özellik olmuş, çalışan anneler çalışmayan annelere göre ve ekonomik durumu iyi olan aileler yoksulluk eşiğinde ve yoksul olan ailelere göre ücrete daha az önem vermiştir. Yoksul veya yoksulluk eşiğinde olan aileler için bakım verilen yerin konumu, ücreti ve saatleri daha çok önemli, güvenilirliği ise daha az önemli olmuştur. Ayrıca, annenin eğitim düzeyi arttıkça, bakım verilen yerin konumuna ve saatlerine de verdiği önem azalmıştır.

Sevinç (2006) annelerin eğitim düzeyine bakılmaksızın, anaokulu seçerken aradıkları özellikleri araştırmıştır. Bu çalışmada anaokulunu seçerken yaklaşık aynı oranda anneler (%9,21-%10,39) ortamın sağlıklı ve güvenli olmasını, eğitimin kaliteli olmasını, sınıftaki eğitici sayısını, sınıftaki çocuk sayısını, anaokulunun fiziksel özelliklerini, başkalarından alınan olumlu referansları, ekonomik yönden avantajlı olmasını, anaokulunun eve ve işe yakın olmasını ve anaokulundaki eğitmenin özelliklerini önemli bulundukları ifade etmişlerdir.

Argon ve Akkaya (2008), yaptıkları araştırmada ebeveynlerin seçim yaparken dikkat ettikleri özellikleri devlet ve özel okullarda çocukları bulunan ebeveynler olarak ayırarak analiz etmişlerdir. Devlet okul öncesi eğitim kurumuna çocuklarını gönderen velilerin üçte birinden fazlası (%38,2) seçim yaparken kurumun temiz ve düzenli olmasına, %29,1'inin ise uygulanan eğitim programının içeriğine ilk sıralarda önem vermişlerdir. Önem sırasında en son gelen özellik ise ücret olmuştur. Diğer taraftan, özel okullardaki velilerin %50'si için uygulanan eğitim programının içeriği ilk sıradaki, kurumun temiz ve düzenli olması ise ikinci sıradaki önemli özellik olmuştur. Kurum çalışanlarının ya da sahibinin tanıdık olması ise velilerin yaklaşık %56'sı için en son önemli bulunan özellik olmuştur. Aktaş Arnas (2002), yaptığı araştırmada velilerin yarıdan fazlasının anaokuluna geldikleri ilk gün yöneticilerle uygulanan eğitim programının içeriği hakkında yaklaşık üçte birinin ise okulun fiziksel durumu hakkında konuştuklarını bulmuştur.

MEB'e bağlı devlet okul öncesi eğitim kurumlarına kayıtlar da kanunen kurumun eve veya iş yerine yakınlığı esası Okul Öncesi Kurumları Yönetmeliği'nde "Çocukların, ailelerinin ikamet ettikleri yere en yakın okul öncesi eğitim kurumuna kaydedilmeleri esastır. Ancak, belgelendirilmek kaydıyla çalışan anne-babalar çocuklarını, boş kontenjan olması ve Çocuk

Yerleştirme Komisyonunca uygun bulunması durumunda iş yerine en yakın okul öncesi eğitim kurumuna da kayıt yaptırabilirler" (T.C. Resmi Gazete, 2006; Madde 4) ifadesi ile göz önünde bulundurulmuştur. Fakat aileler çeşitli sebeplerle çocuklarını yine MEB tarafından denetimi yapılan özel okullara bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına göndermeyi tercih etmektedirler.

Araştırmanın Amacı

Yapılan çalışmalar velilerin okul öncesi eğitim kurumlarını seçerken çeşitli faktörleri göz önünde bulundurduklarını göstermiştir. Sınırlı sayıda da olsa ülkemizde yapılan bu çalışmaların literatüre katkısı göz ardı edilemez. Fakat, bu çalışmalar genellikle özel kreşlerde veya MEB'e bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında yapılmış, özel okullar bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumlarına çocuklarını gönderen velilerin aradığı özellikler ve bu özelliklerin önem dereceleri gözardı edilmiştir. Ayrıca, ve daha önemlisi, ailelerin ve çocuğun sosyo-demografik özelliklerinin kurum seçimindeki etkisi araştırılması gereken bir alandır. Bu araştırma, çocukları özel okullara bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden velilerin bu kurumu seçerken göz önünde bulundurdukları özelliklerin önem derecesini incelemiştir. Ayrıca, velilerin önem verdikleri özelliklerin ve önem derecelerinin çocuğun cinsiyetine, anne ve babanın eğitim düzeyine, toplam çocuk sayısına, çocukların doğum sırasına ve anne ve babanın çalışma saatlerine göre değişip değişmediği araştırılmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış, anket tekniği uygulanmıştır.

Araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında çocukları özel okullara bağlı altı anaokulu veya anasınıfına devam eden, yaşları 36 ay ile 80 ay arasında değişen çocukların velileri ile yapılmıştır. Toplam 216 çocuğun velisine öğretmenler yardımıyla ulaştırılan anketlerden 115 çocuğun velisi anketleri doldurmuştur. Her çocuk için bir veli anketi tamamlamıştır. Tamamen gönüllülük ve gizlilik esasına dayalı olarak yapılmış olan bu araştırmada, anasınıfı/anaokulu öğretmenleri anketlerin velilere ulaştırılmasında ve geri alınmasında yardımcı olmuştur.

Tablo 1'de çalışma grubunun özellikleri gösterilmiştir. Genel olarak, çalışmaya katılan çocukların yarısından fazlası (%56,5) kızlardan oluşmuştur ve çoğunluğunun anne ve babasının eğitim düzeyi liseden yüksektir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Genel Olarak ve Annenin Çalışma Durumuna Göre Özellikleri

	Çalışan Anne		Çalışmayan Anne Grubu		Toplam	
	n	%	N	%	n	%
Tamamı	71	61.7	44	38.3	115	100
Cinsiyet						
Kız	39	54.9	26	59.1	65	56.5
Erkek	32	45.1	18	40.9	50	43.5
Annenin Eğitim Düzeyi						
Lise ve düşük	13	18.3	26	59.1	39	33.9
Liseden yüksek	58	81.7	18	40.9	76	66.1
Babanın Eğitim Düzeyi						
Lise ve düşük	22	31.0	21	47.7	43	37.4
Liseden yüksek	49	69.0	23	52.3	72	62.6
Babanın Çalışma Saatleri						
7-18 saatleri arasında	42	59.2	16	36.4	58	50.4
Diğer saatlerde	29	40.8	28	63.6	57	49.6
Annenin Çalışma Saatleri						
7-18 saatleri arasında	58	81.7	0	0.0	58	81.7
Diğer saatlerde	13	18.3	0	0.0	13	18.3
Çocuğun Doğum Sırası						
Tek çocuk	31	43.7	15	34.1	46	40.0
En küçük çocuk	29	40.8	18	40.9	47	40.9
En büyük çocuk	11	15.5	11	25.0	22	19.1
Çocuk Sayısı						
1 çocuk	31	43.7	15	34.1	47	40.0
2 çocuk	37	52.1	21	47.7	58	50.4
3 çocuk	3	4.2	8	18.2	10	9.6

Babaların yaklaşık yarısı 7-18 saatleri arasında, diğer yarısı ise diğer saatlerde çalışmaktadır. Ailelerin %40'ı tek çocuğu için, %41'i en küçük

çocuğu için ve %19'u en büyük çocuğu için çalışmaya katılmıştır. Ailelerin yaklaşık yarısı iki çocuğa sahip, %9,6'sı üç çocuğa sahiptir.

Tablo' da ayrıca çalışan ve çalışmayan annelerin demografik özellikleri de gösterilmiştir. Çalışan anneler grubuna göre, çalışmayan anneler grubunda lise ve daha düşük eğitim düzeyine sahip annelerin oranı daha yüksek; liseden daha yüksek eğitim düzeyine sahip olan annelerin oranı ise daha düşüktür (χ^2=20,158; p<0,001). Çalışmayan anneler grubuna göre, çalışan anneler grubunda çalışma saatleri 7-18 saatleri arasında olan babaların oranı daha yüksek, diğer saatlerde çalışan babaların oranı ise daha düşüktür (χ^2=5,64; p<0,05). Çalışan anne grubunda üç çocuğa sahip olan ailelerin oranı çalışmayan anne grubuna göre daha yüksektir (χ^2=8,28; p<0,05).

Ölçme Aracı: Anket

Anket ailelerin demografik özellikleri ile ilgili bilgi toplamayı hedefleyen "aile bilgi formu" ve ailelerin kurum seçimi yaparken önem verdiği özelliklerin derecelendirmesini içeren "kurum seçim ile ilgili görüşler" olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Aile bilgi formu çocuğun yaşı, cinsiyeti, ailede toplam kaç çocuk olduğu, kendisi için form doldurulan çocuğun doğum sırası ve anne ve babanın eğitim düzeyi gibi aileler ve çocuklara ait bilgiler içermiştir. Kurum seçimi ile ilgili görüşleri içeren formda velilere "Aileler çocuklarına bakacak kişi ve kurum düzenlemelerini çeşitli sebeplere göre yaparlar. Siz mevcut düzenlemeyi yaparken aşağıda sıralanan sebeplerin önem derecesi ne olmuştur?" sorusu yöneltilmiştir. Bu sebepler şunlardır:

1. Kurumun konumu (eve mesafesi, iş yerine mesafesi, ulaşım kolaylığı vs.)
2. Kurumun ücreti
3. Kurumun güvenilirliği
4. Kurumun çocuğa sunduğu eğitim imkânları ve faaliyetleri
5. Kurumdaki eğitim ve oyun materyalleri
6. Kurumun saatlerin uygunluğu
7. Kurumdaki/gruptaki çocuk sayısı
8. Kurumun temiz ve düzenli olması
9. Kurumdaki öğretmenlerin öğrenim durumu
10. Kurumun fiziksel özellikleri (yer döşemesi, eşyaların kalitesi vb.)

11. Tanıdıkların tavsiyesi veya çalışanların tanıdık olması

Ailelerin kendilerine sunulan 11 özelliği 5'li Likert ölçeğinde derecelendirmesi istenmiştir. 1=Hiç Önemli Değildi; 2= Çok Az Önemliydi; 3= Önemliydi; 4= Çok Önemliydi; ve 5= Çok çok Önemliydi.

Verilerin Analizi

Verilerin analizine velilerin her bir özellik için verdiği önemi yüzdelikler olarak gösterilmesiyle başlanmıştır. Daha sonra bütün veliler ve çalışan ve çalışmayan anne grupları için aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapmalar (SS) hesaplanmıştır. Daha sonra tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile çalışan ve çalışmayan anne gruplarına göre önem derecelerinde fark olup olmadığına bakılmıştır. En son aşamada ise çalışan ve çalışmayan anne grupları için ayrı ayrı analizlerde ailelerin demografik özelliklerine göre her bir özelliğin önem derecesinin farklılaşma durumu araştırılmıştır. Analizlerde SPSS 15.0 programı kullanılmış ve α =0.05 istatistiki anlamlılık değeri olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2'de velilerin her bir alana verdiği önem derecesi gösterilmiştir. Velilerin yaklaşık %81'i kurumun güvenilir olmasını, %72'si kurumun temiz ve düzenli olmasını, %61'i kurumun sunduğu eğitim imkânları ve faaliyetlerini, %58'i çocuğun başka çocuklarla birlikte vakit geçirebilmesini kurum seçimi yaparken çok çok önemli bir kriter olarak değerlendirmiştir.

Tablo 2. Velilerin Her Bir Alana Verdiği Önem Derecesi

	H ÖD		Ç AÖ		Ö		Ç Ö		Ç Ç Ö		T
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F
Konumu	1	0.9	5	4.4	29	25.7	28	24.8	50	44.2	113
Ücreti	3	2.7	14	12.4	54	47.8	24	21.2	18	15.9	113
Güvenilirliği	-	0.0	-	0.0	4	3.5	18	15.8	92	80.7	114
Eğitim faaliyetleri	-	0.0	-	0.0	11	9.6	34	29.8	69	60.5	114
Eğitim Materyalleri	-	0.0	-	0.0	34	30.1	28	24.8	51	45.1	113
Saatlerinin	1	0.9	7	6.2	22	19.5	30	26.5	53	46.9	113

uygunluğu											
Gruptaki çocuk sayısı	-	0.0	9	8.0	33	29.2	36	31.9	35	31.0	113
Temiz ve düzenli olması	-	0.0	-	0.0	9	8.0	23	20.4	81	71.7	113
Öğretmenlerin öğrenimi	-	0.0	-	0.0	20	17.7	35	31.0	58	51.3	113
Fiziksel özellikleri	-	0.0	2	1.8	27	23.9	36	31.9	48	42.5	113
Tavsiye/Tanıdık	2	1.8	11	9.7	30	26.5	28	24.8	42	37.2	113

Notlar. HÖD= Hiç Önemli Değildi; ÇAÖ= Çok Az Önemliydi; Ö= Önemliydi;
ÇÖ= Çok Önemliydi; ÇÇÖ= Çok Çok Önemliydi.

Her bir özelliği çok önemli ve çok çok önemli bulan velilerin toplam oranına bakıldığında ise, güvenilirlik için çok önemli veya çok çok önemli diyen %96,5'lik veli oranı ile ilk sırada gelmiş, bunu %92 ile temizlik ve düzenlilik ve %90,4 ile eğitim faaliyetleri, %83,2 ile çocukların başka çocuklarla birlikte olabilmesi ve %82,3 ile öğretmenin öğrenim durumu takip etmiştir. Kurumun fiziksel özelliklerini, saatlerinin uygunluğunu, eğitim öğretim materyallerini, kurumun konumunu ve kurumdaki çocuk sayısını çok önemli veya çok çok önemli bulan veli oranları %74 ile %62 arasında değişmiştir. En düşük oran ise %37,2 ile kurumun ücretini çok önemli veya çok çok önemli bulan veliler oluşturmuştur. Bundan sonraki analizlerde öncelikle annenin çalışma durumuna göre bu özelliklere göre önem verme derecelerinde farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir.

Tablo 3 ve Tablo 4'de sırasıyla çalışmayan ve çalışan anneler için aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapmalar (SS) kurumda aranan her bir özellik ve ailenin demografik özelliklerine göre gösterilmiştir. Tablolardan görülmektedir ki, hem çalışan hem de çalışmayan anne grubu için güvenilirlik (çalışan grup için $\overline{X}$ =4,79; SS=0,45; çalışmayan grup için $\overline{X}$ =4,75; SS=0,58) en önemli özellik olmuş, bunu temizlik ve düzen (çalışan grup için $\overline{X}$ =4,65; SS=0,59; çalışmayan grup için $\overline{X}$ =4.61; SS=0,69) ve eğitim faaliyetleri (çalışan grup için $\overline{X}$ =4,46; SS=0,70; çalışmayan grup için $\overline{X}$ =4,59; SS=0,62) takip etmiştir. Kurumun saatlerinin uygunluğu ve konumu çalışan anneler (kurum saatleri için $\overline{X}$ =3,86; SS=1,13; kurumun konumu için $\overline{X}$ =3,89; SS=0,97) için çalışmayan annelere göre önem sırasında daha üst sıralarda yerini

almış; ücret ise her iki grup içinde en az önemli (çalışan grup için $\overline{X}$ =3,26; SS=0,89; çalışmayan grup için $\overline{X}$ =3,50, SS=1,11) bulunan özellik olmuştur.

Annenin çalışma durumuna göre kurum özelliklerinin önem derecesi tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırıldığında, tek anlamlı fark "kurumun saatlerinin uygunluğu" konusunda bulunmuştur. Çalışmayan annelerin kurumun çocuğa bakım verecek saatlerinin uygunluğuna ($\overline{X}$ =3,86; *SS*=1,13) çalışan annelere ($\overline{X}$ =4,29; SS=0,85) göre daha az önem verdiği tespit edilmiştir (*t*=-2,35; *p*<.05). Daha sonraki analizler annenin çalışma durumuna göre ikiye ayrılarak yapılmıştır. Çalışan anne grubunun analizlerine çocuğun cinsiyeti, annenin çalışma saatleri, babanın çalışma saatleri, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, çocuğun doğum sırası, evdeki çocuk sayısı ve annenin ve babanın yaşı dâhil edilmiştir. Benzer şekilde çalışmayan anne grubunun analizlerinde de, annenin çalışma saatleri hariç bu değişkenlerin hepsi katılmıştır.

Çalışmayan anneler için babanın mesai saatleri ile kurumdaki eğitim materyalleri (*F*(1, 43)=6,79; *p*<0,05), öğretmenlerin öğrenim durumu (*F*(1, 43)=8,095; *p*<0,01), kurumun fiziksel özellikleri (*F*(1, 43)=4,25; *p*<0,05) ve tavsiye veya çalışanların tanıdık olması (*F*(1, 43)=4,55; *p*<0,05) anlamlı bir şekilde ilişkili bulunmuştur. Çalışma saatleri 7-18 saatleri arasında olan babaların bulunduğu ailelerin velileri diğer saatlerde çalışan babaların bulunduğu ailelerin

Tablo 3. Çalışmayan Anne Grubu İçin Ailenin Demografik Yapısına Göre Her Bir Özelliğin Aritmetik Ortalaması ($\overline{X}$)ve Standart Sapması (SS; Parantez İçinde)

	Konum	Ücret	Güvenilir Olması	Eğitim Faaliyetleri	Eğitim Materyalleri
Hepsi	3.89 (0.97)	3.50 (1.11)	4.75 (0.58)	4.59 (0.62)	4.20 (0.85)
Cinsiyet					
Kız	3.85 (0.97)	3.35 (1.20)	4.65(0.69)	4.54 (0.65)	4.19 (0.90)
Erkek	3.94 (1.00)	3.72 (0.96)	4.89 (0.32)	4.67 (0.59)	4.22 (0.81)
Anne Eğitim Düzeyi					
Lise ve düşük	4.04 (0.92)	3.54 (1.24)	4.73 (0.60)	4.62 (0.64)	4.15 (0.88)

Liseden yüksek	3.67 (1.03)	3.44 (0.92)	4.78 (0.55)	4.56 (0.62)	4.28 (0.83)
Baba Eğitim Düzeyi					
Lise ve düşük	3.71 (1.06)	3.57 (1.25)	4.90 (0.30)	4.71 (0.46)	4.33 (0.86)
Liseden yüksek	4.04 (0.88)	3.43 (0.99)	4.61 (0.72)	4.48 (0.73)	4.09 (0.85)
Baba Çalışma Saatleri					
Diğer Saatler	3.71 (1.01)	3.61 (1.20)	4.86 (0.36)	4.71 (0.46)	4.43 (0.79)
7-18 arası	4.19 (0.83)	3.31 (0.95)	4.56 (0.81)	4.38 (0.81)	3.81 (0.83)
Anne Çalışma Saatleri					
7-18 arası	4.25 (0.96)	3.25 (0.90)	4.79 (0.45)	4.40 (0.73)	4.02 (0.86)
Diğer saat	3.92 (1.04)	3.31 (0.85)	4.77 (0.44)	4.69 (0.48)	4.54 (0.78)
Çocuğun Doyum Sırası					
Tek çocuk	4.07 (0.70)	3.53 (1.30)	4.67 (0.62)	4.60 (0.63)	4.07 (0.96)
En küçük	3.89 (1.13)	3.33 (1.03)	4.83 (0.51)	4.67 (0.49)	4.22 (0.81)
En büyük	3.64 (1.03)	3.73 (1.01)	4.73 (0.65)	4.45 (0.82)	4.36 (0.81)
Toplam Çocuk Sayısı					
1 çocuk	4.07 (0.70)	3.53 (1.30)	4.67 (0.62)	4.60 (0.63)	4.07 (0.96)
2 çocuk	3.71 (1.10)	3.48 (1.03)	4.81 (0.51)	4.48 (0.68)	4.24 (0.83)
3 çocuk	4.00 (1.07)	3.50 (1.07)	4.75 (0.71)	4.88 (0.35)	4.38 (0.74)

Tablo 3 ***(Devamı)***. Çalışmayan Anne Grubu İçin Ailenin Demografik Yapısına Göre Her Bir Özelliğin Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması (Parantez İçinde)

	Saatlerin Uygunluğu	Çocuk Sayısı	Temizlik Düzen	Öğretmenin Öğrenimi	Fiziksel Özellikleri	Tavsiye /Tanıdık
Hepsi	3.86 (1.13)	3.84 (0.99)	4.61 (0.69)	4.50 (0.70)	4.20 (0.79)	3.98 (1.13)
Cinsiyet						
Kız	3.81 (1.27)	4.00 (0.94)	4.62 (0.70)	4.50 (0.71)	4.23 (0.82)	4.08 (1.02)
Erkek	3.94 (0.94)	3.61 (1.04)	4.61 (0.70)	4.50 (0.71)	4.17 (0.79)	3.83 (1.29)
Anne Eğitim Düzeyi						
Lise ve	3.81(1.13)	3.77	4.54	4.46 (0.76)	4.27 (0.83)	4.00

düşük		(0.95)	(0.76)			(1.13)
Liseden yüksek	3.94 (1.16)	3.94 (1.06)	4.72 (0.57)	4.56 (0.62)	4.11 (0.76)	3.94 (1.16)
Babanın Eğitim Düzeyi						
Lise ve düşük	4.10 (1.00)	4.19 (0.98)	4.86 (0.48)	4.67 (0.66)	4.29 (0.85)	4.19 (1.21)
Liseden yüksek	3.65 (1.23)	3.52 (0.90)	4.39 (0.78)	4.35 (0.71)	4.13 (0.76)	3.78 (1.04)
Baba Çalışma Saatleri						
7-18 arası	3.56 (1.15)	3.56 (0.89)	4.31 (0.79)	4.06 (0.77)	3.88 (0.81)	3.56 (1.09)
Diğer saatler	4.04 (1.10)	4.00 (1.02)	4.79 (0.57)	4.75 (0.52)	4.39 (0.74)	4.21 (1.10)
Çocuğun Doyum Sırası						
Tek çocuk	3.73 (1.16)	3.53 (0.99)	4.47 (0.83)	4.40 (0.63)	4.13 (0.83)	3.60 (1.12)
En küçük	3.94 (1.06)	4.11 (0.83)	4.78 (0.43)	4.56 (0.70)	4.17 (0.79)	4.17 (0.99)
En büyük	3.91 (1.30)	3.82 (1.17)	4.55 (0.82)	4.55 (0.82)	4.36 (0.81)	4.18 (1.33)
Toplam Çocuk Sayısı						
1 çocuk	3.73 (1.16)	3.53 (0.99)	4.47 (0.83)	4.40 (0.63)	4.13 (0.83)	3.60 (1.12)
2 çocuk	3.71 (1.19)	3.81 (0.98)	4.67 (0.66)	4.52 (0.75)	4.19 (0.81)	4.10 (1.14)
3 çocuk	4.50 (0.76)	4.50 (0.76)	4.75 (0.46)	4.63 (0.74)	4.38 (0.74)	4.38 (1.06)

Tablo 4. Çalışan Anne Grubu İçin Ailenin Demografik Yapısına Göre Her Bir Özelliğin Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması (Parantez İçinde)

	Konum	Ücret	Güvenilir Olması	Eğitim Faaliyetleri	Eğitim Materyalleri
Hepsi	4.19(0.97)	3.26 (0.89)	4.79 (0.45)	4.46 (0.70)	4.12 (0.87)
Cinsiyet					
Kız	4.19 (0.84)	3.16 (0.76)	4.76 (0.49)	4.37 (0.67)	4.05 (0.85)

Erkek	4.19 (1.12)	3.38 (1.01)	4.81 (0.40)	4.56 (0.72)	4.19 (0.90)
Anne Eğitim Düzeyi					
Lise ve Düşük	3.45 (0.93)	3.09 (0.83)	4.50 (0.67)	4.33 (0.65)	4.09 (0.83)
Liseden Yüksek	4.33 (0.93)	3.29 (0.90)	4.84 (0.37)	4.48 (0.71)	4.12 (0.88)
Baba Eğitim Düzeyi					
Lise ve Düşük	3.85 (1.18)	3.25 (0.72)	4.67 (0.58)	4.48 (0.60)	3.95 (0.76)
Liseden Yüksek	4.33 (0.85)	3.27 (0.95)	4.84 (0.37)	4.45 (0.74)	4.18 (0.91)
Anne Çalışma Saatleri					
7-18 arası	4.25 (0.96)	3.25 (0.90)	4.79 (0.45)	4.40 (0.73)	4.02 (0.86)
Diğer saatler	3.92 (1.04)	3.31 (0.85)	4.77 (0.44)	4.69 (0.48)	4.54 (0.78)
Baba Çalışma Saatleri					
7-18 arası	4.10 (1.01)	3.28 (0.99)	4.71 (0.51)	4.41 (0.74)	4.15 (0.86)
Diğer saatler	4.31 (0.93)	3.24 (0.74)	4.90 (0.31)	4.52 (0.63)	4.07 (0.88)
Çocuğun Doyum Sırası					
Tek çocuk	4.13 (0.90)	3.10 (0.71)	4.74 (0.51)	4.39 (0.72)	4.07 (0.91)
En küçük çocuk	4.14 (1.15)	3.32 (0.90)	4.82 (0.39)	4.54 (0.64)	4.11 (0.83)
En büyük çocuk	4.45 (0.69)	3.55 (1.21)	4.82 (0.40)	4.45 (0.82)	4.27 (0.90)

Toplam					
Çocuk Sayısı					
1 çocuk	4.13 (0.88)	3.06 (0.73)	4.72 (0.52)	4.38 (0.71)	4.03 (0.91)
2 çocuk	4.33 (0.99)	3.42 (1.00)	4.83 (0.38)	4.50 (0.70)	4.14 (0.83)
3 çocuk	2.50 (0.71)	3.50 (0.71)	5.00 (0.00)	5.00 (0.00)	5.00 (0.00)

Tablo 4 ***(Devamı)***. Çalışmayan Anne Grubu İçin Ailenin Demografik Yapısına Göre Her Bir Özelliğin Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapması (Parantez İçinde)

	Saatlerin Uygunluğu	Çocuk Sayısı	Temizlik Düzen	Öğretmenin Öğrenimi	Fiziksel Özellikleri	Tavsiye /Tanıdık
Hepsi	4.29 (0.86)	3.87 (0.94)	4.65 (0.59)	4.23 (0.79)	4.12 (0.88)	3.78 (1.06)
Cinsiyet						
Kız	4.16 (0.90)	3.89 (0.84)	4.51 (0.65)	4.22 (0.79)	4.00 (0.97)	3.65 (1.03)
Erkek	4.44 (0.80)	3.84 (1.05)	4.81(0.47)	4.25 (0.80)	4.25 (0.76)	3.94 (1.08)
Anne Eğitim Düzeyi						
Lise ve düşük	4.09 (0.83)	3.82 (0.87)	4.64 (0.67)	4.18 (0.87)	4.27 (0.90)	3.91 (1.14)
Liseden yüksek	4.33 (0.87)	3.88 (0.96)	4.66 (0.58)	4.24 (0.78)	4.09 (0.88)	3.76 (1.05)
Babanın Eğitim Düzeyi						
Lise ve düşük	4.30 (0.80)	3.70 (0.86)	4.65 (0.67)	4.30 (0.80)	4.15 (0.88)	3.85 (1.09)
Liseden yüksek	4.29 (0.89)	3.94 (0.97)	4.65 (0.56)	4.20 (0.79)	4.10 (0.90)	3.76 (1.05)
Anne Çalışma Saatleri						
7-18 arası	4.21 (0.87)	3.77 (0.91)	4.61 (0.62)	4.20 (0.80)	4.13 (0.85)	3.80 (1.02)
Diğer saatler	4.62 (0.77)	4.31 (0.95)	4.85 (0.38)	4.38 (0.77)	4.08 (1.04)	3.69 (1.25)

Baba Çalışma Saatleri						
7-18 arası	4.28 (0.85)	3.98 (0.83)	4.60 (0.63)	4.23 (0.77)	4.23 (0.77)	3.80 (1.07)
Diğer saatler	4.31 (0.89)	3.72 (1.07)	4.72 (0.53)	4.24 (0.83)	3.97 (1.02)	3.76 (1.06)
Çocuğun Doyum Sırası						
Tek çocuk	4.10 (0.99)	3.53 (1.01)	4.53 (0.73)	4.17 (0.83)	3.67 (0.88)	3.67 (0.99)
En küçük	4.50 (0.75)	4.07 (0.86)	4.82 (0.39)	4.43 (0.79)	4.43 (0.79)	3.82 (1.19)
En büyük	4.27 (0.65)	4.27 (0.65)	4.55 (0.52)	3.91 (0.54)	4.55 (0.52)	4.00 (0.89)
Toplam Çocuk Sayısı						
1 çocuk	4.06 (1.00)	3.52 (1.00)	4.52 (0.72)	4.16 (0.82)	3.68 (0.87)	3.68 (0.98)
2 çocuk	4.44 (0.69)	4.11 (0.78)	4.75 (0.44)	4.28 (0.78)	4.44 (0.73)	3.92 (1.02)
3 çocuk	5.00 (0.00)	5.00 (0.00)	5.00 (0.00)	4.50 (0.71)	5.00 (0.00)	3.00 (2.83)

velilerine göre eğitim materyallerine ($\overline{X}$ =3,81; *SS*=0,83'e karşılık $\overline{X}$ =4,43; *SS*=0,79), öğretmenlerin öğrenim durumuna ($\overline{X}$ =4,06; *SS*=0,77'ye karşılık $\overline{X}$ =4,75; *SS*=0,52), kurumun fiziksel özelliklerine ($\overline{X}$ =3,88; *SS*=0,81'e karşılık $\overline{X}$ =4,39; *SS*=0,74); ve tavsiye veya çalışanların tanıdık olmasına ($\overline{X}$ =3,56; *SS*=1,09'a karşılık $\overline{X}$ =4,21; *SS*=1,10) daha az önem vermişlerdir.

Çalışan anneler grubuna bakıldığında ise, çocuk sayısı ($F(2, 70)=3,39$; $p<0,05$) ve annenin eğitim düzeyi ($F(1, 70)=4,56$; $p<0,05$) kurumun konumuyla anlamlı bir şekilde ilişkili bulunmuştur. Üç çocuğu olan aileler ($\overline{X}$ =2,50; *SS*=0,71) bir çocuğu ($\overline{X}$ =4,13; *SS*=0,88) veya iki çocuğu ($\overline{X}$ =4,33; *SS*=0,99) olan ailelere göre ve eğitim düzeyi lise ve daha düşük olan anneler ($\overline{X}$ =3,45; *SS*=0,93), eğitim düzeyi daha yüksek olan annelere ($\overline{X}$ =4,33; *SS*=0,93) göre kurumun konumuna daha az önem vermiştir. Eğitim düzeyi lise ve daha düşük

olan anneler ($\overline{X}$ =4.50; *SS*=0,67), eğitim düzeyi daha yüksek olan annelere ($\overline{X}$ =4,84; *SS*=0,37) göre ve 7-18 saatleri arasında çalışan babaların bulunduğu ailelerin velileri ($\overline{X}$ =4,71; *SS*=0,51) diğer saatlerde çalışan babaların bulunduğu ailelerin velilerine ($\overline{X}$ =4,90; *SS*=0,31) göre kurumun güvenilirliğini daha az önemli bulmuşlardır. En büyük çocuğu için çalışmaya katılmış olan veliler ($\overline{X}$ =3,91; *SS*=0,54), en küçük ($\overline{X}$ =4,43; *SS*=0,79) ve tek çocukları ($\overline{X}$ =4,17; *SS*=0,83) için çalışmaya katılmış olan velilere göre öğretmenin öğrenim durumuna daha az önem vermişlerdir ($F(2, 70)=3,86$; $p<0,05$). Diğer taraftan, en büyük çocuğu için çalışmaya katılmış olan veliler ($\overline{X}$ =4,55; *SS*=0,52), en küçük ($\overline{X}$ =4,43; *SS*=0,79) ve tek çocukları ($\overline{X}$ =3,67; *SS*=0,88) için çalışmaya katılmış olan velilere göre kurumun fiziksel şartlarına daha çok önem vermişlerdir ($F(2, 70)=4,18$; $p<0,05$). Bir çocuğu ($\overline{X}$ =3,68; *SS*=0,98) veya iki çocuğu ($\overline{X}$ =3,92; *SS*=1,02) olan veliler üç çocuğu ($\overline{X}$ =3,00; *SS*=2,83) olan velilere göre kurumun tavsiye edilmiş olmasına veya kurumdaki çalışanların tanıdık olmasına daha çok önem vermektedirler ($F(2, 70)=3,67$; $p<0,05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada çocukları özel okula bağlı anaokulu veya anasınıfına devam eden velilerin mevcut okul öncesi eğitim kurumunu seçerken dikkat ettikleri özeliklere önem verme dereceleri araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre velilerin en çok önem verdikleri kurum özelliğinin kurumun güvenilirliği olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular Sevinç'in (2006) Türkiye'de yaptığı ve Yesil-Dagli'nin (2011) ve Johansen, Leibowitz, ve Waite'in (1996) Amerika'da yaptığı çalışmanın bulguları ile uyum halindedir. Bu sonuçlardan denilebilir ki, anne-babaların evrensel olarak önem verdiği en önemli kriter, çocukların güvenliğidir.

Kurumun güvenli olmasını kurumun temiz ve düzenli olması, bunu da eğitim imkânları ve faaliyetleri takip etmiştir. Bu bulgular da Sevinç (2006) ve Argon ve Akkaya (2008) tarafından yapılan araştırmaların bulguları ile örtüşmektedir. Yazarın bildiği kadarıyla, uluslarası az sayıda da olsa yapılmış olan araştırmalarda (National Center for Educational Statistics, 2007; Vandenbroeck vd., 2008) temizlik ve düzene bir kurum özelliği olarak sorular arasında dahi yer verilmemiştir. Temizlik ve düzeninin bir kurum özelliği olarak öneminin araştırılması ve Türk ailelerin buna ilk sıralarda önem vermesi

kültürel bir fenomen olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan eğitim ve öğretim faaliyetlerinin önemi ulusal ve uluslarası çalışmalarda da güvenilirliğin arkasında yerini almıştır.

Ailelerin önem verdiği kurum özellikleri arasında en düşük ortalamaya sahip ve en az sayıda velinin önem verdiği alan ise kurumun ücreti olmuştur. Bu bulgular da yine ulusal düzeyde devlet okullarında çocukları olan veliler ile yapılan (Argon ve Akkaya, 2008) ve uluslarasası (Johansen, vd., 1996; Yesil-Dagli, 2011) araştırmaların bulguları ile uyum içindedir. Bu önem sırası annenin çalışma durumuna göre değişmemiştir.

Beklentilere uygun olarak, çalışan anneler grubundaki veliler için kurumun saatlerinin uygunluğu ve konumu çalışmayan anne grubundaki velilere göre daha önemli bulunmakla birlikte çalışan ve çalışmayan anneler arasında kurum özelliklerinin önem derecesinde tek anlamlı fark okul öncesi eğitim kurumlarının saatlerinin uygunluğu olmuştur. Bu bulgular da uluslarasası (Kisker & Ross, 1997; Yesil-Dagli, 2011) araştırmaların bulguları ile uyumludur.

Çalışmayan anneler için, annenin ve babanın eğitim düzeyi, çocuk sayısı, çocuğun doğum sırası ve babanın mesai saatleri gibi ailevi faktörler arasından sadece babanın mesai saatleri ile aranan bazı kurum özellikleri arasında ilişki bulunmuştur. 7-18 saatleri arasında çalışan babaların bulunduğu ailelerin velileri diğer saatlerde çalışan babaların bulunduğu ailelerin velilerine göre eğitim materyallerine, öğretmenlerin öğrenim durumuna, kurumun fiziksel özelliklerine ve kurumun tavsiye edilmiş veya çalışanların tanıdık olmasına daha az önem vermişlerdir. Babanın mesai saatlerinin kurumun saatlerinin ve konumunun uygunluğu gibi daha çok pratik özelliklerle ilişkili olmaması annenin çalışmıyor olması ve dolayısıyla bu özelliklerin bir sorun teşkil etmemesinden kaynaklanabilir. Diğer taraftan, 7-18 mesai saatleri dışında çalışan babaların serbest meslek sahibi veya özel bir kurum veya kuruluşta çalışma ihtimali yüksektir. Bu gruptaki babalar, çalışma saatlerinin uzun olmasından dolayı eve geldiklerinde çocuklarının eğitimi ile ilgilenmek için yeterince vakit bulamıyor olabilirler. Bundan dolayı da okul öncesi eğitim kurumlarının eğitimle ilgili özelliklerine daha çok önem veriyor olabilirler.

Çalışan anneler grubuna bakıldığında ise eğitim düzeyi liseden daha yüksek olan annelerin bulunduğu ailelerin velileri, eğitim düzeyi lise veya daha düşük olan annelerin bulunduğu ailelerin velilerine göre kurumun konumuna ve

güvenilirliğine daha çok önem vermiştir. Bu bulgu Yesil-Dagli 'nin (2011) annenin eğitim düzeyi arttıkça, bakım verilen yerin konumuna ve saatlerine de verdiği önemin azaldığı yönündeki bulguları ile çelişmektedir. Bu araştırmada böyle bir bulgu elde edilmesinin bir sebebi, basitçe çalışan ve çalışmayan anneler grubundaki velilerin hassasiyetlerinin farklılığı olabilir. Diğer bir açıklaması ise, eğitim düzeyi yüksek olan annelerin bulunduğu ailelerde, muhtemeldir ki, annenin mesai saatleri de uzamaktadır (çalışmaya katılan yüksek lisans veya doktora mezunu pek çok anne akademisyendir, ve çalışma saatleri 7-18 ile sınırlı değildir). Okul öncesi eğitim kurumlarının hizmet verdiği saatler ise genellikle benzerlik göstermekte ve kurumlar çoğunlukla en geç saat 18:00'de kapanmaktadır. Buna bağlı olarak işten okul öncesi kuruma en kısa sürede ulaşabilme önem kazanmakta, dolayısıyla okul öncesi eğitim kurumunun iş yerine yakınlığı önem kazanmaktadır.

Bir veya iki çocuğu olan veliler üç çocuğu olan velilere göre kurumun konumuna ve kurumun güvenilir birisi tarafından tavsiye edilmiş olmasına veya kurumdaki çalışanların tanıdık olmasına daha çok önem vermektedirler. En büyük çocuğu için çalışmaya katılmış olan veliler, en küçük ve tek çocukları için çalışmaya katılmış olan velilere göre öğretmenin öğrenim durumuna daha az önem ve kurumun fiziksel şartlarına daha çok önem vermişlerdir. Bu farklılıklar ailelerin daha önceki çocuklarında deneyim kazanmasından dolayısıyla kendi tecrübelerini referans almasından kaynaklanabilir.

Bu araştırmanın bulguları çalışan ve çalışmayan annelere, anne ve babanın çalışma saatlerine, evdeki çocuk sayısına ve çocuğun doğum sırasına göre ailelerin okul öncesi kurum seçimi yaparken önem verdikleri özellikleri araştıran ulusal ilk araştırma olması (yazarın bildiği kadarıyla) bakımından önemlidir. Araştırmanın sonuçları, anne ve babaların çocukları için aradıkları okul öncesi eğitim kurumunun özelliklerini, onların ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve böylece hem çocukların eğitim ve gelişimini desteklemek hem de anne ve babaların iş verimini artırmak açısından değerlendirilmelidir. Bununla birlikte, sosyo-ekonomik düzeyi daha geniş bir örneklem kitlesi ile ve toplumdaki diğer kreş, gündüz bakımevi, MEB'in denetiminde açılmış olan özel anaokulu veya anasınıfı olarak, MEB'na bağlı bir ilköğretim bünyesinde veya bağımsız anaokulu veya anasınıfı olarak hizmet veren anaokulu ve anasınıfı velileri ile bu konuda araştırmalar yapılmalıdır. Ayrıca, bir okul öncesi eğitim kurumu yerine, çocuğun kendi evinde veya bakıcının evinde çocuğunun bakılmasını tercih eden ailelerin de tercih sebepleri araştırılmalıdır. Çocukların

gelişimi açısından hangi tür bakımın daha faydalı olduğunun araştırılması ise bir başka öneridir.

KAYNAKLAR

Adams, G., Rohacek, M. (2002), More than a work support? Issues around integrating child development goals into the child care subsidy system. Early Childhood Research Quarterly, 17, 418−440.

Aktaş Arnas, Y. (2002), Okul öncesi eğitim kurumlarında okul-aile işbirliği çalışmaları ile anne-baba eğitim programı uygulamaları. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 31-41.

Argon, T., Akkaya, M. (2008), Ebeveynlerin okul öncesi eğitime ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, Ekim 16(2), 413-430.

Bromer, J., Henly, J.R. (2009), The work-family support roles of child care providers across settings. Early Childhood Research Quarterly, 24, 271-288.

Capizzano, J., Adams, G. (2004), Children in low-income families are less likely to be in center-based child care. Snapshots of America's families III, 16, Washington, D.C.: Urban Institute.

Ehrle, J., Adams, G., Tout, K. (2001), Who's caring for our youngest children? Child care patterns of infants and toddlers. New Federalism, 1-21.

Han, W. (2004), Nonstandard work schedules and child care decisions: Evidence from the NICHD study of early child care. Early Childhood Research Quarterly, 19, 231-256.

Huston, A.C., Chang, Y.E., Gennetian, L. (2002), Family and individual predictors of child care use by low-income families in different policy contexts. Early Childhood Research Quarterly, 17, 441-469.

Johansen, A.S., Leibowitz, A., Waite, L.J. (1996), The importance of child-care characteristics to choice of care. Journal of Marriage and Family, 58(3) 759-772.

Kisker, E.E., Ross, C.M. (1997), Arranging Child Care. The Future of Children, 7(1), 99-109.

M.E.B. (2005), Milli Eğitim İstatistikleri 2004-2005. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

M.E.B. (2012), Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim. Tablo 1.2: Öğretim Yılı ve Eğitim (8 Yıllık zorunlu eğitim) Seviyesine Göre Okullaşma Oranı. s.1.

National Center for Educational Statistics. (2007), School readiness. SR-NHES: 2007. http://nces.ed.gov/nhes/questionnaires.asp

Planty, M., Hussar, W., Snyder, T., Provasnik, S., Kena, G., Dinkes, R., vd. (2008), The condition of education 2008 (NCES 2008-031). Washington, DC: National Center for Education Statistics, Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education.

Sevinç, M. (2006), Okul öncesi eğitimi alan çocukların annelerinin okuldan beklentileri. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 218-225.

T.C. Resmi Gazete. (1953), Gebe ve Emzikli Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Kreşler Hakkında Nizamname. Tarih/Sayı: 10.09.1953/8504.

T.C. Resmi Gazete. (1961), 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu. Tarih/Sayı: 12.01.1961/10705.

T.C. Resmi Gazete. (1962), 222 Sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanununa Göre Hazırlanan Bölge İlkokulları Yönetmeliği'ne göre hazırlanan Ana Okulları ve Sınıfları Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 18.07.1962/11157.

T.C. Resmi Gazete. (1966), Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Kreş ve Gündüz Bakımevleri Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 01.11.1966/12440.

T.C. Resmi Gazete. (1969), Gebe veya Emzikli Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtları (Kreş) Hakkında Tüzük. Tarih/Sayı: 22.05.1969/13204.

T.C. Resmi Gazete. (1973), 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu. Tarih/Sayı: 24.06.1973/14574.

T.C. Resmi Gazete. (1978), Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kreş ve Gündüz Bakımevleri İşletme Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 07.10.1978/16397.

T.C. Resmi Gazete. (1992), Milli Eğitim Bakanlığı Anaokulu-Anasınıfı ve Uygulama Sınıfı Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 16.12.1992/21437.

T.C. Resmi Gazete. (1996), Okul Öncesi Kurumları Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 21.07.1996/22703

T.C. Resmi Gazete. (2002), Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 26.02.2002/24679.

T.C. Resmi Gazete. (2004), Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği. Tarih/Sayı: 08.06.2004/25486.

T.C. Resmi Gazete. (2006), Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Tarih/Sayı: 20.02.2006/26086.

Ural, O., Ramazan, O. (2007), Türkiye'de okul öncesi eğitimin dünü ve bugünü. Servet Özdemir, Hasan Bacanlı, Murat Sözer (Editörler). Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim ve Ilköğretim Sistemi Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri. ss.11-56. Türk Eğitim Derneği.

Vandenbroeck, M., De Visscher, S., Van Nuffel, K., Ferla, J. (2008), Mothers' search for infant child care: The dynamic relationship between availability and desirability in a continental European welfare state. Early Childhood Research Quarterly, 23, 245-258.

Yesil-Dagli, U. (2011), Center-based childcare use by Hispanic families: Reasons and predictors. Children and Youth Services Review, 33, 1298-1308.